Башҡортостан Республикаһы
Ишембай ҡалаһы 3-сө һанлы урта мәктәп

Дәрестән тыш сараларҙы ойоштороу тәжрибәһе

Ишембай - 2019

Башҡортостандың атҡаҙанған уҡтыусыһы, педагогия фәндәре кандидаты Аҙнабаева Гөлнур Шамил ҡыҙы

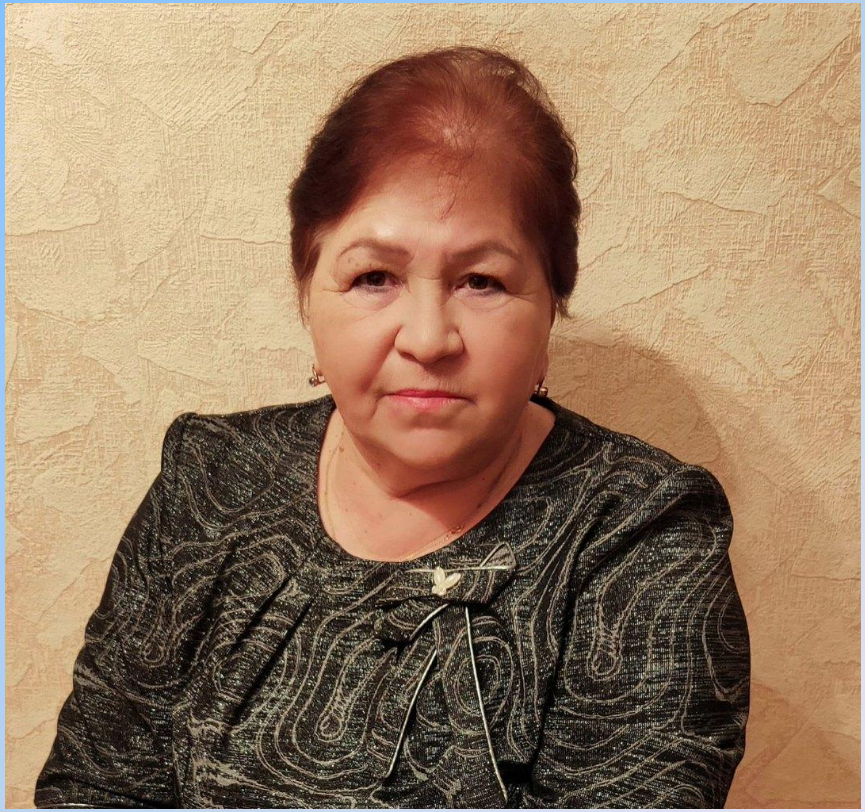

Актуаллеге:

- - тел һәм әҙәбиәт дәрестәрендә күтәрелгән проблемаларҙы тәрәнәйтеү, киңәйтеп асыу өсөн халыҡтың этник, мәҙәни тарихына экскурс;
- - тәрбиәүи мөмкинлектәрҙе халыҡ педагогикаһына таянып ойоштороу;
- - уҡыусының үҫеш кимәлен үҫтереү өсөн төрлө яҡлы шөғөлдәр аша эш итеү:
- - халыҡтың күркәм шәхестәре өлгөһөндә ижади һәм рухи ҡиммәттәрҙе барлау, уларға ҡарата дөрөҫ мөнәсәбәт тәрбиәләү.

Гипотезаhы:

Тел hәм әҙәбиәт дәрестәрендә өйрәнелгән тема йә күтәрелгән проблеманың өҫтәлмәhе /дауамы/ рәүешендә ойошторолған дәрестән тыш сарала эш алымдары ижади фекерләүгә бәйле, информацион саралар ярҙамында тәрәнәйтелhә, был саралар күпкә ҡыҙыҡлы hәм йөкмәткеле, файҙалы буласаҡ.

Көслө беләге менән,

аҡыллы белеме менә

Маҡсаты һәм бурыстары

Рухлы, төплө фекерле уҡыусы шәхесе тәрбиәләү өсөн уларҙа милли ғорурлыҡ, рухи ныҡлыҡ тәрбиәләү.

- Тел һәм әҙәбиәт дәрестәре программалары менән йәнәшә тәрбиәүи эш алып барыу, әҙәбиәт миçалына туҡталыу юлы менән күберәк яҙыусылар ижады менән таныштырыу;
- күп яҡлы мәҙәни программа нигеҙендә уҡыусыға оҡшарлыҡ шөғөлдәр билдәләү, уның мөмкинлектәрен киңәйтеү.

Тәрбиәүи йүнәлештәрҙең маҡсатҡа ярашлы ҡыҫҡаса үҙбилдәләнеше, йөкмәткеһе:

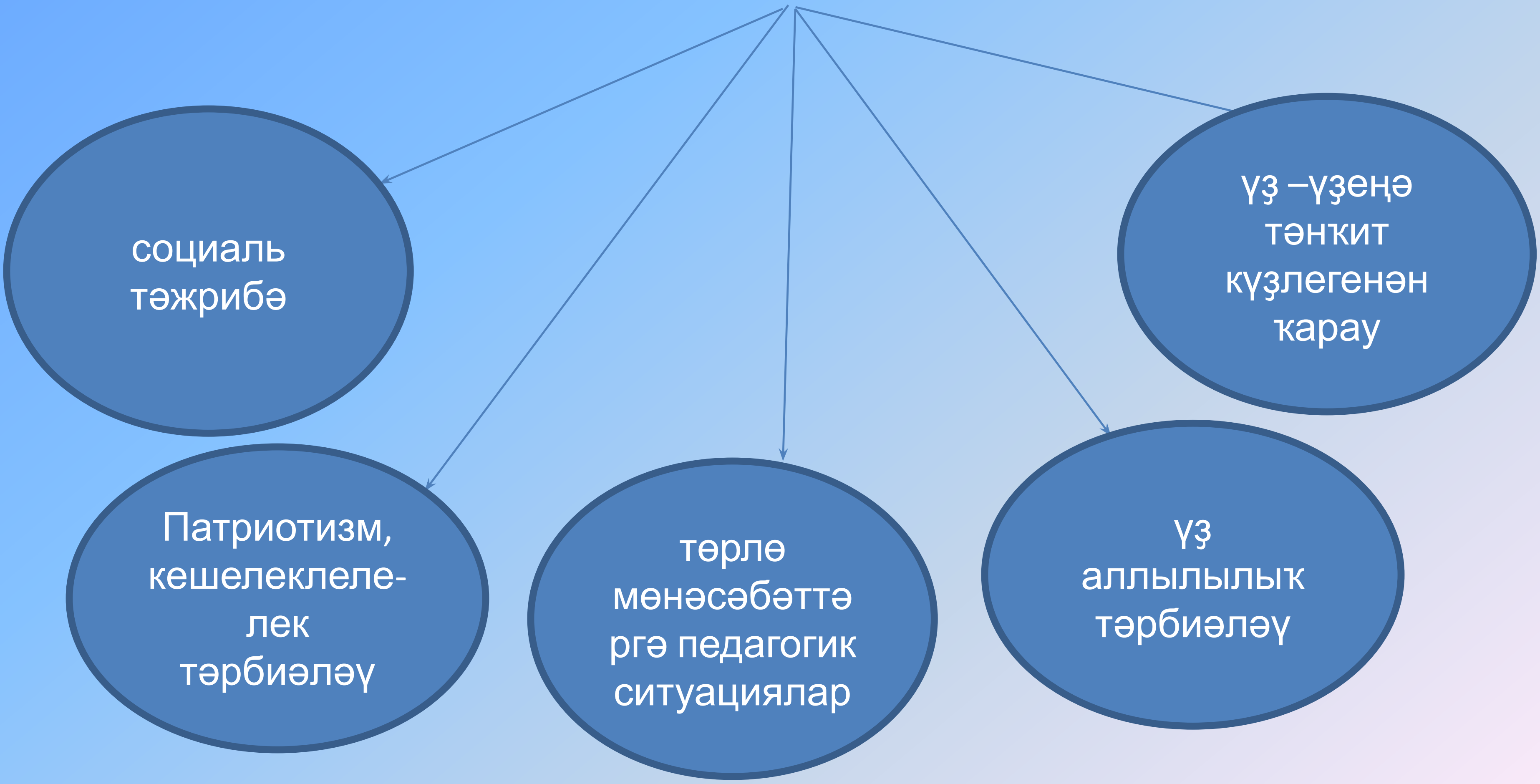

Тәрбиәүи йүнәлештәрҙең үҫеш мөмкинлеген тыуҙырыу йөкмәткеһе һәм алынасаҡ һөҙөмтәһе:

- -төрлө милләт балаларының аралашып, тыныс, дуҫ йәшәүенә йүнәлтелгән саралар; (социаль яҡлау)
- - төрлө шарттарҙа ла кеше булып ҡалыу йүнәлешен бирерлек әҫәрҙәр өлгөһөндә ойошторолған саралар; (граждандлыҡ позицияһы)
- - ижад аша халыҡ аҡылын, ижадын өйрәнеү, уна артабан үҫтереүгә йүнәлтелгән саралар; (интеллектуаль үҫеш)
- - халыҡтың үткәне, тарихы аша уның бөгөнгөһөн, киләсәген күҙаллаусы саралар, кеше һәм йәмғиәт, һайлаясаҡ һөнәр йүнәлеше; (хоҡуҡи аң)
- - туған тел байлығын тыуған ер булмышы менән бәйләүсе саралар; (юғары партиотик тойғо)
- - практик эштәр аша мауығыу, һөнәри ҡыҙыҡһыныуға йүнәлтелгән саралар; (эшлекле уйын, практик ҡул эштәре)

Ҡомар
Башҡорт халыҡ ижадында тәрбиә ҡанундары
Башҡорт халҡының йола байрамдары. Шәжәрә фәлсәфәһе;
Башҡорт халыҡ йырҙары, бейеүҙәре
Халыҡ шөғөлдәре, ҡул эштәре, биҙәнеү әйберҙәре эшләү
Халыҡ уйындары, балалар уйындары;

Дәрестән тыш сарала шөғөлләнеү формалары:

- әҙәби әҫәр ваҡиғаһын тормош менән бәйләүсе әңгәмә, дискуссия, диспут, конференция, лекция, ғилми эҙләнеү;
- уҡыусының художестволы һәләте, мөмкинлектәренә нигеҙләнеүсе формалар: концерт, конкурс, спектакль, байрамдар;
- ҡул эше хеҙмәте менән бәйле формалар: башҡорт теле кабинетын байытыу, мөйөштәр булдырыу, ҡурсаҡтар кейендереү, милли биҙәүестәр эшләү (нағыш, селтәр, йөн баҫыу һ.б.), аш-һыу әҙерләү (рецептар);
- халыҡ уйындары – уйын формаһы: эшлекле уйын, КВН, инсценировка, ситуатив уйын, уйын ҡоралдары яһау (уҡ -йәйә)һ. б. ;
- психологик ярҙам йүнәлешендәге саралар: әңгәмә, тренинг, музыкаль ринг, һүҙ оҫталары бәйгеһе, ҡара-ҡаршы әйтеш, төрлө йүнәлешле тестар, мәҡәл, әйтем, фразеологизмдар бәйгеһе һ.б.;

Дәрестән тыш сараларҙың үҙенсәлекле юлдары, эш формалары

Ғилми эштәргә әҙерләнеү, эҙләнеү

Ижади эштәр: инша, эссе, шиғыр, көләмәс яҙыу

Класс гәзите, стенды эшләү.

Республика, район гәзиттәренә мәҡәләләр әҙерләү

Тасури уҡыу, ятлау, һүҙ бәйгеһенә әҙерләнеү

Ҡул эштәре, милли халыҡ кейемдәре, биҙәнеү әйберҙәре эшләү

Халыҡ йолалары, шәжәрәләр менән танышыу

ИҒТИБАРЫҒЫҘ ӨСӨН ҘУР РӘХМӘТ!!!